Thầy : Nguyễn Hồng Thanh Phương
Giáo viên bộ môn: Sinh học

CHÀO MỪNG
CÁC EM HỌC SINH ĐẾN CHƯƠNG TRÌNH
SINH HỌC LỚP 9

CHUYÊN ĐỀ: DI TRUYỀN VÀ BIẾN DỊ

CHỦ ĐỀ 1: TỪ GEN (ADN) ĐẾN TÍNH TRẠNG

I/ DI TRUYỀN HỌC:

❖ Di truyền là hiện tượng truyền đạt các tính trạng của bố mẹ, tổ tiên cho các thế hệ con cháu.

- Tính trạng: là những đặc điểm về hình thái, cấu tạo, sinh lí của một cơ thể.

Ví dụ: màu tóc, mắt 1 mí, bàn tay 5 ngón, thực vật có thân vao, vỏ quả màu vàng,....

❖ Biến dị là hiện tượng con sinh ra khác với bố mẹ và khá nhau về nhiều chi tiết

Biến dị và di truyền là hai hiện tượng song song, gắn liền với quá trình sinh sản

CHỦ ĐỀ 1: TỪ GEN (ADN) ĐẾN TÍNH TRẠNG

II/ ADN (trang 45 SGK)

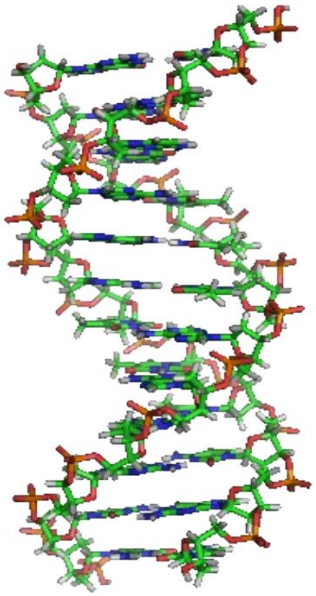

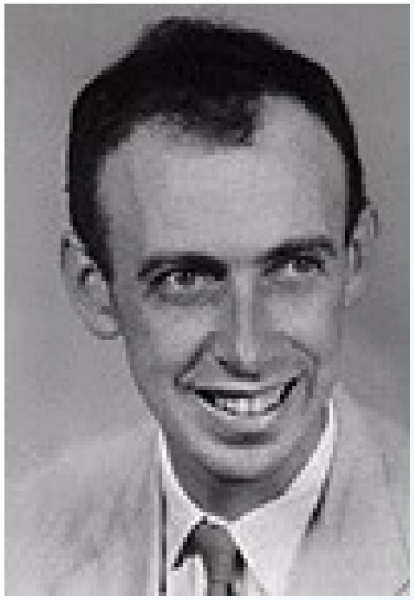

Mô hình phân tử ADN được công bố năm 1952 bởi **J. Oatxơn** (người Mỹ khi mới 25 tuổi) và **F. Crick** (người Anh khi mới 37 tuổi) -> phát minh quan trọng nhất thế kỉ XX -> giải thưởng Noben năm 1962

CHỦ ĐỀ 1: TỪ GEN (ADN) ĐẾN TÍNH TRẠNG

II/ ADN (trang 45 SGK)

1. Cấu tạo hóa học của phân tử ADN

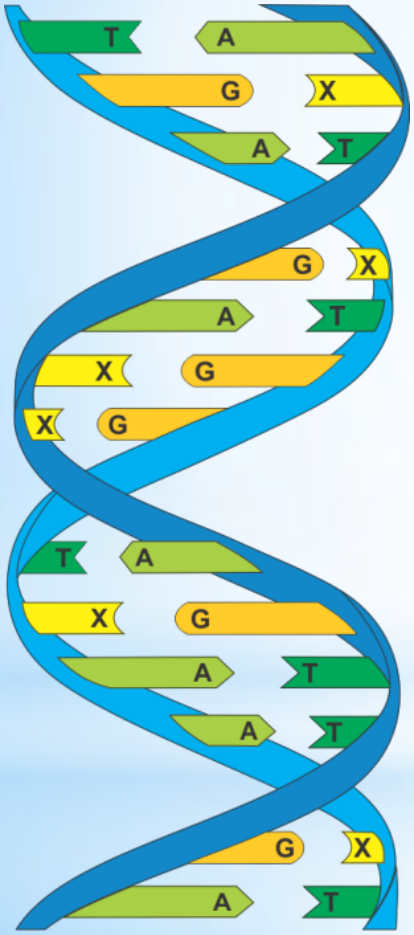

Hình 15: Mô hình cấu trúc một đoạn phân tử ADN

- ADN (**A**cid **D**eoxyribo**n**ucleic) -> acid nucleic
- Được cấu tạo từ các nguyên tố: C, H, O, N , P

? ADN tồn tại ở đâu trong cơ thể?

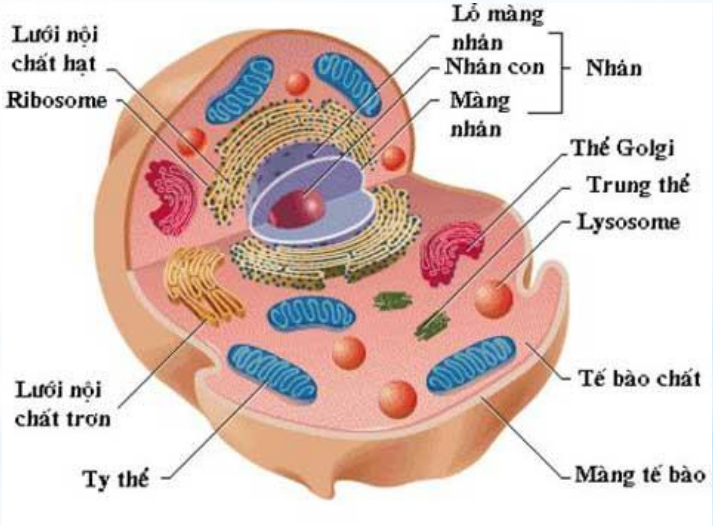

Mô hình tế bào động vật

Trong tế bào, chủ yếu tập trung trong nhân, có khối lượng ổn định và đặc trưng cho mỗi loài

CHỦ ĐỀ 1: TỪ GEN (ADN) ĐẾN TÍNH TRẠNG

II/ ADN (trang 45 SGK)

1. Cấu tạo hóa học của phân tử ADN

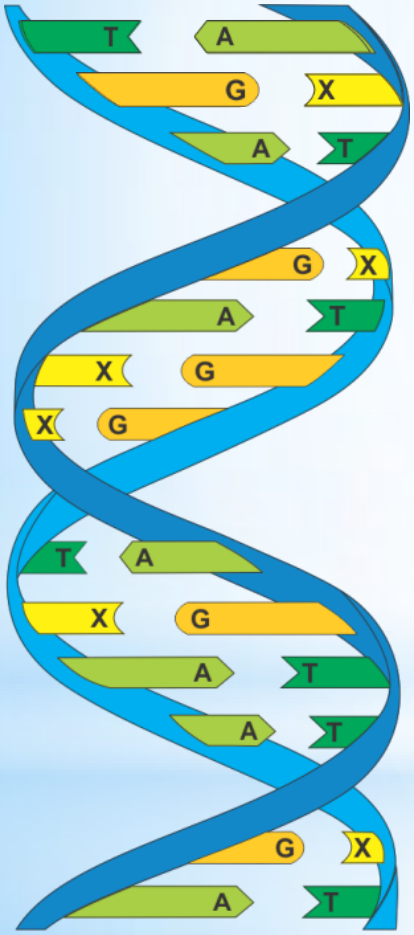

Hình 15: Mô hình cấu trúc một đoạn phân tử ADN

? **Dựa vào thông tin trong SGK trang 45, em hiểu được những gì trong cấu trúc một đoạn phân tử ADN**

- Tạo ra từ 4 loại nucleotit: **A, T, G, X** ***(đơn phân)***

Adenin **Timin** **Guanin** **Xitozin**

- Một phân tử ADN có hàng vạn, hàng triệu nucleotit
- Khối lượng (hàng triệu, chục triệu đơn vị cacbon), kích thước lớn (hàng trăng µm) -> **ĐẠI PHÂN TỬ**

⇒ **Các đơn phân này sắp xếp, liên kết có theo một nguyên tắc nào không?**

CHỦ ĐỀ 1: TỪ GEN (ADN) ĐẾN TÍNH TRẠNG

II/ ADN (trang 45 SGK)

1. Cấu tạo hóa học của phân tử ADN

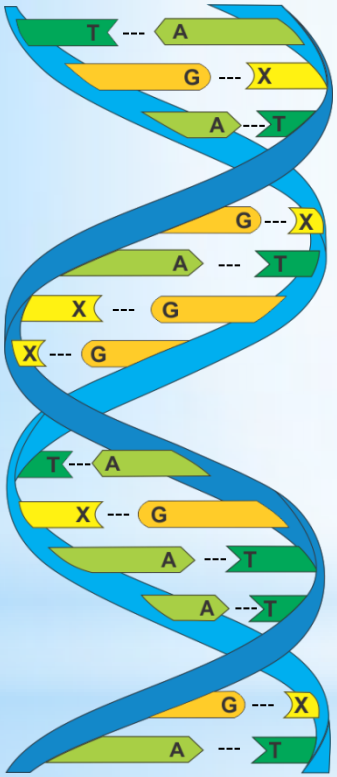

Hình 15: Mô hình cấu trúc một đoạn phân tử ADN

Các đơn phân này sắp xếp, liên kết có theo một nguyên tắc nào không?

- Các đơn phân liên kết với nhau theo chiều dọc và sắp xếp một cách vô trực tực -> **VÔ SỐ LOẠI PHÂN TỬ ADN**

- Các nucleotit trên mạch 1 sẽ liên kết với các nucleotit trên mạch 2 theo nguyên tắc: A liên kết T , T liên kết A, G liên kết X, X liên kết G -> **NGUYÊN TẮC BỔ SUNG** (A – T, G – X hoặc ngược lại)

- Các nucleotit giữa hai mạch liên kết bằng **liên kết hydro**

- Một phân tử được cấu tạo từ nhiều đơn phân (phân tử con) -> **NGUYÊN TẮC ĐA PHÂN**

CHỦ ĐỀ 1: TỪ GEN (ADN) ĐẾN TÍNH TRẠNG

II/ ADN (trang 45 SGK)

1. Cấu tạo hóa học của phân tử ADN

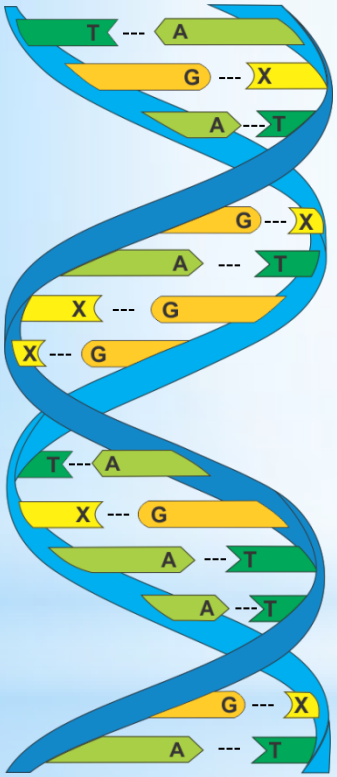

Hình 15: Mô hình cấu trúc một đoạn phân tử ADN

Nội dung ghi bài:

- ADN được cấu tạo từ các nguyên tố C, H, O, N và P.
- ADN thuộc loại đại phân tử, được cấu tạo theo nguyên tắc đa phân, gồm nhiều đơn phân gọi là nucleôtit (N). Có 4 loại nuclêôtit : Ađênin (A), timin (T), xitôzin (X), guanin (G).
- Các N liên kết nhau theo chiều dọc tạo nên mạch đơn của ADN.
- ADN của mỗi loài được *đặc thù* bởi thành phần, số lượng và trình tự sắp xếp của các N.

ADN rất *đa dạng* là do trình tự sắp xếp khác nhau của 4 loại N.

CHỦ ĐỀ 1: TỪ GEN (ADN) ĐẾN TÍNH TRẠNG

II/ ADN (trang 46 SGK)

1. Cấu tạo hóa học của phân tử ADN

2. Cấu trúc không gian của phân tử ADN

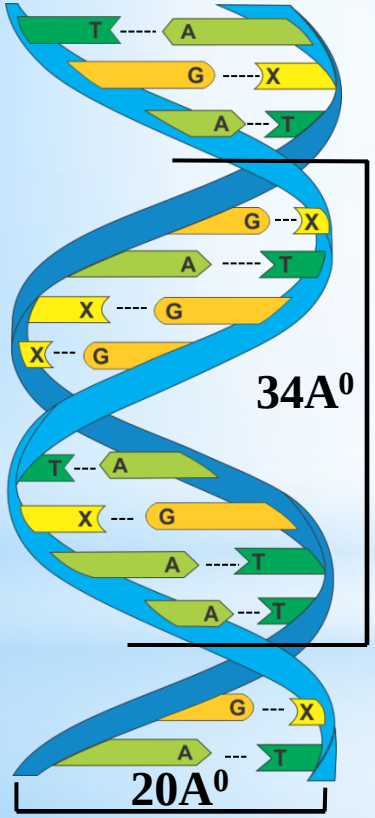

Hình 15: Mô hình cấu trúc một đoạn phân tử ADN

- ADN là một chuỗi xoắn kép gồm 2 mạch song song xoắn đều quanh một trục theo chiều từ trái sáng phải

- Mỗi chu kì xoắn dài **34A^0** (1 Angxtorong = 10^{-7}mm), tương đương **10 cặp nucleotit.**

- Đường kính vòng xoắn **20 A^0**

- Các nucleotit giữa 2 mạch đơn liên kết với nhau theo nguyên tắc bổ sung (NTBS)

→ **Số A = T, số G = X**

Số A + G = T + X hoặc (A + X = T + G)

Tỉ số $\frac{A+T}{G+X}$ trong các ADN khác nhau thì khác nhau và đặc trưng cho từng loài

CHỦ ĐỀ 1: TỪ GEN (ADN) ĐẾN TÍNH TRẠNG

II/ ADN (trang 46 SGK)

1. Cấu tạo hóa học của phân tử ADN
2. Cấu trúc không gian của phân tử ADN

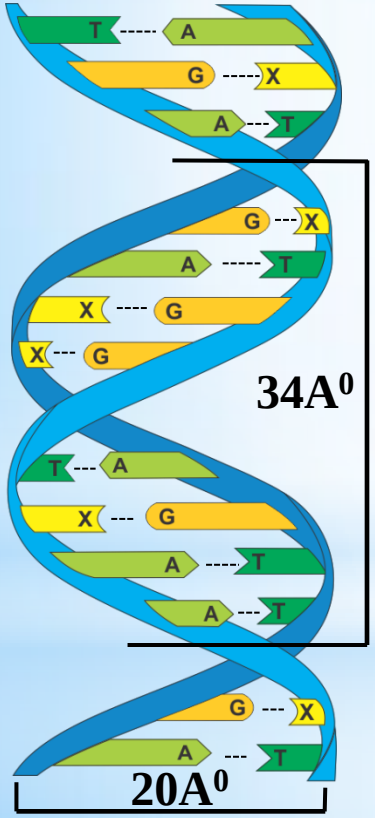

Hình 15: Mô hình cấu trúc một đoạn phân tử ADN

Nội dung ghi bài:

- ADN là 1 chuỗi xoắn kép gồm hai mạch song song, xoắn đều quanh 1 trục từ trái sang phải (xoắn phải).
- Mỗi chu kỳ xoắn gồm 10 cặp N , có chiều cao 34 A^0. Đường kính vòng xoắn là 20 A^0
- Các N giữa 2 mạch đơn liên kết với nhau thành từng cặp theo nguyên tắc bổ sung : A liên kết với T, G liên kết với X . Theo nguyên tắc bổ sung, trong phân tử ADN : số A = số T, số G = số X => A + T = G + X
- Tỉ số A + T/ G + X trong các ADN thì khác nhau và đặc trưng cho từng loài.

CHỦ ĐỀ 1: TỪ GEN (ADN) ĐẾN TÍNH TRẠNG

II/ ADN (trang 46 SGK)

1. Cấu tạo hóa học của phân tử ADN
2. Cấu trúc không gian của phân tử ADN

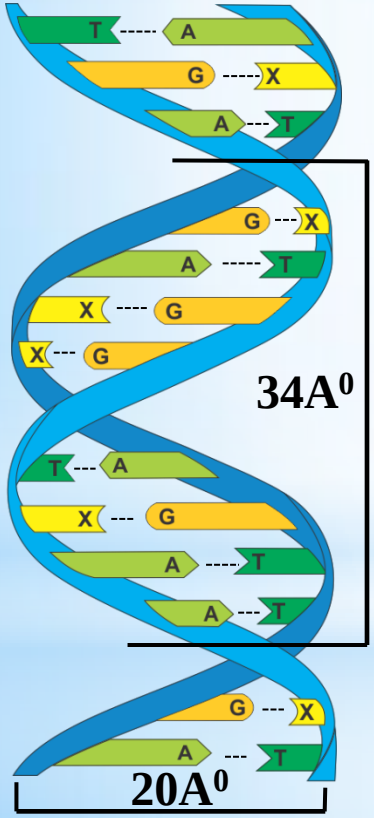

Hình 15: Mô hình cấu trúc một đoạn phân tử ADN

Nội dung cần học:

- Nêu được thành phần hóa học, tính đặc thù và đa dạng của ADN
- Mô tả được cấu trúc không gian của ADN và chú ý tới nguyên tắc bổ sung của các cặp nucleôtit.
- Năng lực vận dụng kiến thức về ADN để tính số chu kì xoắn, chiều dài, tổng số nucleotit của ADN (có trong bài tập trang LMS hoặc trên wed nhà trường)

.